

Изх. № 13/22.01.2020г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КН-953-09-14
24.01.2020г.

ДО

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА,
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОПИЕ ДО:

Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ,
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Г-Н КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА,
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Приложено Ви изпращаме становище на катедра „Конституционноправни науки“ към Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, прието с решение на заседание на катедрен съвет от 22.01.2020 г. във

връзка със Законопроект № 902-01-42 за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, внесен от Министерски съвет на 12.08.2019 г.

С уважение,

Ръководител на катедра "Конституционноправни науки":

/Проф. д-р Киров

ДО

**Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА,
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

КОПИЕ ДО:

**Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ,
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**Г-Н КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА,
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

СТ А Н О В И Щ Е

**на катедра “Конституционноправни науки” към Юридическия
факултет на СУ “Св. Климент Охридски”**

ОТНОСНО: § 28 от Законопроект № 902-01-42 за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, внесен от Министерски съвет на 12.08.2019 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

В Народното събрание предстои да бъде разгледан на второ гласуване проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (ЗИД на ЗВО). В тази връзка изразяваме следното становище относно Параграф 28 от ЗИД на ЗВО, който се отнася до чл. 78, ал. 13 от Закона.

Предлаганата разпоредба нарушава конституционния принцип на равноправие в чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република България и допуска неконституционно ограничаване на основно право – правото на труд. Разпоредбата на § 28 предвижда, че член на академичния състав може да участва в акредитацията на едно висше учебно заведение само ако работи по основен трудов договор.

Алинея 13 на чл. 78 от § 28 от ЗИД на ЗВО допуска неравно третиране между лица, заемачи академични длъжности, които полагат труд като хабилитирани преподаватели във висшите училища. Неравното третиране има три измерения. На първо място, разпоредбата касае ограничаването на участието на член на академичния състав в акредитацията на висшите училища, тъй като предвижда участие единствено на лицата, които са наети по основен трудов договор във висшето училище. На второ място, предлаганата разпоредба, допуска неравно третиране като ограничава участието на членове на академичния състав в акредитация само до едно висше училище. И на трето място, предлаганата разпоредба третира различно членове на академичния състав във висшите училища и членове на академичния състав, които имат трудовоправни отношения с друго висше училище и научна организация.

Подобна разпоредба беше обявена за противоконституционна от Конституционния съд с Решение № 11 през 2010 г. по повод разпоредби на

Закона за развитие на академичния състав на Република България. През 2010 г. Съдът е приел, че изискването за заемане на академична длъжност само и единствено при условията на основен трудов договор е противоконституционно, тъй като по този начин се засяга правото на труд по чл. 48 от Конституцията и се засяга принципа на равноправието, установен в чл. 6, ал. 2 от Конституцията, като се създава неравенство. Съдържанието на двете разпоредби е идентично по смисъл и води до едни и същи правни последици, които са в противоречие с конституционния текст.

Наличието на разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от § 10 от ЗИД ЗВО допуска известна възможност (от 30 % - до 50%) от академичния състав да се заема от лица на допълнителен трудов договор, но тази категория преподаватели са поставени в по-неблагоприятно правно положение; те са третираны по различен начин в сравнение с членовете на академичния състав, които са на основен трудов договор, тъй като им се отнема възможността да участват пълноценно в академичния живот на съответното висше учебно заведение, поради това и трудовоправното им положение е поставено под риск от прекратяване, което нарушава правната сигурност и засяга честта и достойнството им. Въпреки разпоредбата на чл. 26, ал. 1, неблагоприятно третиране ще е налице и при упражняването на ръководните функции от посочената категория членове на академичния състав. Поначало се допуска академичният състав на допълнителен трудов договор да участва в ръководните органи на факултетите и университетите и да взема решения за подобряване на качеството на образованието, но ще му бъде забранено да участва в процедурата, установяваща качеството и капацитета за образование – акредитацията.

Неравното третиране намира израз и в това, че лица, заемачи еднакви академични длъжности и в повечето случаи придобили ги по едни и същи законови процедурни правила, ще бъдат третираны различно единствено с оглед на различния им трудовоправен режим (в зависимост от това дали заемат длъжността на основен или допълнителен трудов договор).

Акредитацията на висшите училища е насочена към установяването на наличие или липса на обучителен капацитет от съответното висше училище и в този смисъл заемането на академична длъжност (доцент; професор) на основен

или допълнителен трудов договор се явява ирелевантен факт по отношение на възможностите и капацитета за обучение от съответния факултет. Доколкото разликите между основното и допълнителното трудово правоотношение при заемането на определена академична длъжност касаят единствено продължителността на работното време и заплащането, но по никакъв начин не засягат образователния процес, участието в научната дейност, трудовата дисциплина или качеството при изпълнение на трудовите задължения, то разликата във вида на сключения трудов договор не може и не следва да представлява ограничително основание за участие в акредитацията на висшето училище.

Неравноправното третиране на заемащите академични длъжности, които са наети по допълнителен трудов договор, би поставило в неблагоприятно правно положение посочената категория лица и в друг аспект - с оглед техните възможности за участието им в израстването на академичния състав във висшето учебно заведение, в което работят. Така например за хабилитирани лица, независимо от режима на трудовото им правоотношение (по основен или допълнителен трудов договор), се допуска да участват в ръководството и обучението на докторанти, чието обучение впоследствие се взема предвид при акредитацията. Но самите лица, обучаващи докторантите, няма да могат да участват в акредитацията.

Надяваме се, че при окончателното присмане на ЗИД на ЗВО ще вземете предвид настоящото становище.

Становището е прието с решение на катедрата на заседание, проведено на 22.01.2020 г.

С уважение,

Ръководител на катедра "Конституционноправни науки":

/Проф. д-р Пламен Киров/